

*Кравченко Т. П.,**кандидат філологічних наук,**доцент кафедри українознавства**Миколаївського національного аграрного університету*

ПАРАМЕТРИ ТЕРМІНОСИСТЕМИ САДІВНИЦТВА В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Анотація. У статті запропоновано системний аналіз термінології садівництва, де кожен термін внаслідок послідовного упорядкування має посісти чітке місце з-поміж взаємопов'язаних. порушено проблему позамовних і мовних параметрів, які впливають на становлення гнучкої лексичної системи досліджуваного континууму. Простежили, як історія розвитку галузі, її логіко-поняттєвий апарат, зовнішні впливи, наукові здобутки материнських і суміжних сфер впливають не тільки на неї, а і її мовне вираження. Застосовуючи термінознавчий підхід, встановили, що терміносистема садівництва поєднує такі термінодиниці: основні (власні), похідні (видові), складні, базові (економічні, сільськогосподарські, біологічні), залучені із суміжних наук, а також загальнонаукові та загальнотехнічні терміни. Це дало можливість відтворити ієрархічну модель термінів аналізованої галузі. Зважаючи на власний тезаурус садівництва, дійшли висновку, що ця сукупність термінів, які здебільшого одно- або двокомпонентні, є мезотерміносистемою.

З'ясували, що навіть у ядрі терміни садівництва є різними за походженням, оскільки суттєвий відсоток становлять питомі українські слова, а також запозичення з грецької та латинської як давні, так і сучасні. Суттєве збільшення іншомовних термінів спричинене орієнтацією галузі у технологічних процесах на передовий європейський досвід та традицією біологічної і близьких до неї терміносистем використовувати інтернаціоналізми латинського походження на позначення нових понять. Запозичені терміни садівництва освоєні відповідно до словотвірних законів української мови.

Аналізована терміносистема об'єднує різні за будовою терміни, зокрема утворені: афіксацією, основоскладанням, словоскладанням, скороченням, а також семантичним та синтаксичним способами. Словотвірна структура цієї терміносистеми швидко відповідає на зміни в логіко-поняттєвому апараті галузі і є його дзеркальним відтворенням. Тож усі поняття садівництва взаємопов'язані, тобто є системою, яку і транслюють терміни незалежно від походження та специфіки творення.

Ключові слова: термін, система, термінологія, поняття, критерій, логіко-поняттєвий апарат.

Постановка проблеми. Системність у тій чи іншій термінології є незаперечним фактом, оскільки терміни належать до певних сукупностей, між складовими яких завжди є різнорівневі взаємозв'язки і відношення. Тому послідовна робота з термінами сприяє їхній стандартизації, входженню до впорядкованої ієрархії, де вони набувають чітких меж та уточнюють свої значення. Використання параметрів – це своєрідна спроба паспортизації тієї чи іншої термінології, зокрема й садівництва, яке хоч має давню історію, проте

знає нині активного переосмислення й потребує глибокого аналізу та унормування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Термінологія садівництва два десятиліття тому була вже об'єктом ґрунтовного дослідження [1, с. 8-16], проте не треба забувати, наскільки швидко змінюється наука і до того ж у цій галузі до тепер лишається багато лакун, які потребують ґрунтовного опрацювання та уніфікації. Перед цим Л. Симоненко ретельно опрацювала базову материнську біологічну термінологію [2], терміни якої частково ввійшли до аналізованої. Спроби узагальнити засади побудови українських терміносистем були запропоновані колективом львівських науковців на чолі з Т. Панько [3, с. 151-153]. На межі ХХ – початку ХХІ ст. в українському мовознавстві постала проблема формування та подальшого унормування різних наукових термінологій на національній основі та визначення їхніх системних параметрів, що насамперед подано у працях А. Д'якова, Т. Кияка, З. Куделько [4, с. 23-47], пізніше узагальнено – М. Зарицьким [5, с. 5-12] та продовжено у статтях І. Кочан [6, с. 29], Ю. Попович і В. Бялик [7, с. 208 -209]. У термінознавстві починають використовувати перелік критеріїв, які дають можливості формально описати будь-яку терміносистему.

Така послідовна робота започатковує формування терміносистеми, тобто «уніфікованої системи термінів, включеної у стандартизоване опрацювання» [5, с. 43]. Перш ніж унормувати систему вираження, необхідно встановити поняттєвий континуум тієї чи іншої галузі знань. Тож потрібно пам'ятати, окрім системності мовної, існує також позамовна, продиктована науковим розвитком тієї чи іншої галузі. Алгоритм до розуміння цих зв'язків подав у своєму підручнику М. Зарицький [5, с. 6-9].

Метою статті є сучасне й комплексне дослідження української термінології садівництва, визначення основних мовних і позамовних параметрів цієї галузевої системи та встановлення її взаємозв'язку з науково-поняттєвим апаратом, а також спроба з'ясувати сучасні тенденції термінування.

Виклад основного матеріалу. Сучасне садівництво, на думку фахівців, це «важлива галузь сільськогосподарського виробництва, а також наука, що вивчає походження та закони росту, розвитку і розмноження плодкових, ягідних і декоративних рослин» [8, с. 5]. Далі йдучи за М. Зарицьким, можемо зазначити, що це конкретно-матеріальна діяльність, кінцевим продуктом якої є забезпечення населення їжею (плодами), що дають рослини, які вирощені на землі (предмет діяльності) за допомогою технічних засобів виробництва (машин і тракторів) [5, с. 12].

Деталізуючи наукові знання цієї галузі, ми можемо встановити коло понять садівництва, його логіко-поняттєвий апарат,

де воно є складовою рослинництва, яке входить до сільського господарства, що, у свою чергу, становить частину економіки. А оскільки кінцевим продуктом є плоди, що дають нам рослини, то ми будемо послуговуватися знаннями з біології, чи точніше ботаніки. Отож садівництво нелінійно охоплює коло понять, які притаманні власне йому, а також частину з рослинництва, сільського господарства, економіки та ботаніки, які становлять ядро цієї галузі, а на її периферії виокремлюємо складні спеціальні та запозичені поняття із суміжних галузей знань.

До позамовних параметрів належать також історична характеристика, яка дозволяє визначати вік терміносистеми, та інформація про її походження.

Тож, щоб систематизувати термінологію садівництва, потрібно з'ясувати її історичні витoki та сучасний стан садівництва. Перші згадки про сади на теренах України, зокрема в Криму та Північному Причорномор'ї, датуються VIII – V до н.е., а вже з IX ст. почався розвиток садівництва на Русі, яким був неперервним, зокрема за часів Запорізької Січі та до кінця XIX ст., коли розпочинається промислове вирощування [8, с. 5; 9, с. 5-11]. Відповідно на кожному етапі розвитку цієї галузі виникають на позначення понять лексеми, які можна вважати прототермінами.

Українські садівники в 90-ті р. р. XX ст. через низку причин потрапляють в неконкурентоспроможні умови із закордонними виробниками, здебільшого не маючи у власній державі ні прав, ні економічного зиску. Спроби держави об'єднати виробників цієї галузі в корпорації призвело до ще більшої корумпованості галузі й повної втрати довіри звичайних виробників. Проте, ратифікувавши Угоду про асоціацію з ЄС, Україна проголосила на проведення масштабних реформ в економіці, зокрема і в сільському господарстві. Це спричинило суттєві зміни у таких галузях, як садівництво, ягідництво і розсадництво.

На практиці терміносистема садівництва має насамперед бути цілісною, тобто сформувати внутрішньосистемні зв'язки, які дають певній сукупності термінів можливість до відносно відокремленого функціонування і розвитку. Тож ця терміносистема – це упорядкована сукупність термінів садівництва. Її неодноразово досліджували, проте донині повного системного опису її немає, тож спробуємо, зважаючи на пропозиції і критерії українських науковців, запропонувати своє бачення параметрів цієї терміносистеми.

Попередні дослідження терміносистем певних галузей знань і діяльності дають можливість встановити, що вони здебільшого мають складну структуру та об'єднують різні групи термінів, що є відмінними за формальними ознаками щодо позначуванних понять та місцем у терміносистемі. Зважаючи на це до терміносистеми садівництва можна використати принаймні три підходи: логічний, лінгвістичний та власне термінознавчий. Перший – дозволяє виокремити терміни, що позначають основні, похідні та складні поняття аналізованої системи. Ця класифікація визначена об'єктами певної галузі й науковою теорією (концепцією), що лежить в основі системи понять [10, с. 143-146].

Другий (лінгвістичний) підхід до терміносистеми надає можливість показати, які терміноодиниці передають лексику цієї системи.

І третій (термінознавчий) підхід – це синтез двох попередніх. Він показує відношення терміна до терміносистеми, його місце у ній. В. Жайворонок, опрацювавши дослідження

попередніх термінологів, запропонував класифікацію термінологічних одиниць [11, с. 211-212]. Зважаючи на все вищезазначене, можемо стверджувати, що терміносистема садівництва розвивалася у безпосередньому зв'язку зі становленням науково-поняттєвого апарату номінованої галузі, модель якої, на нашу думку, поєднує такі групи термінів:

1. Основні терміни, які входять до ядра терміносистеми та безпосередньо притаманні цій галузі, тобто власні утворення, напр.: *сад, щепка, саджанець, відсадок, живець, прищепка, підщепка, окулянт, маточник* тощо. Ці терміни ще називають «ядерними термінами» або «термінами-домінантами».

2. Похідні терміни, які позначають похідні поняття або ж видові та аспекти поняття щодо основного поняття. Здебільшого це похідна словами або словосполучення, похідність поняття яких втілена у якійсь частині словосполучення чи афіксі, пор.: *обрізування, окулірування, розсадництво, садівництво, насаджування, вар (садовий вар), мульчування, висаджування, однорічний приріст, плодові рослини*.

3. Складні терміни номінують відповідні складні поняття, що передають сумарно два основні й похідні поняття галузі садівництва, напр.: *зерняткові плодові рослини, кісточкові плодові рослини, горіхоплідні плодові рослини*.

4. Базові терміни, які пов'язані зі спрямуванням людської діяльності, виражають категорійні (базові) поняття економіки і сільського господарства, передають цілеспрямовані процеси, зокрема: *виробництво, попит, споживання, вирощування, обробіток, завантажувальня, міжряддя, збір* тощо, а також мають велику системну вартість та семантичні безпосередні чи опосередковані зв'язки з усіма іншими найважливішими термінами садівництва. Сюди ж також належать терміни, які позначають поняття материнської біологічної (ботанічної) галузі, оскільки вся діяльність спрямована на вирощування плодкових культур, тобто рослин, напр.: *вічко, корінь, стебло, вовчок (жировик), квітка* тощо.

Більшість цих термінів, особливо біологічних і сільськогосподарських, функціонували доволі довгий період, до того ж зберігали своє первісне значення та розвивали водночас на його основі варіантні значення. Ці терміни здебільшого є багатозначними.

5. Залучені терміни. На периферії терміносистеми садівництва перебувають спеціальні терміни, які є здебільшого залучені із суміжних термінологій, зокрема фізичної, хімічної, фітопатологічної, гербологічної, вірусологічної, ентомологічної тощо, пор.: *білки, фаза, вуглеводи, жири, кислоти, мінеральні солі, вітаміни, міль, кліщ, попелиця* і т. д. Вони мають обмежену кількість системних зв'язків із термінами ядра та зазнають істотної семантичної модифікації, як-то: *горобинова міль, горобиновий галовий кліщ, попелиста яблунева попелиця, зелена яблунева попелиця, шерстиста яблунева попелиця, кліщ червоний плодовий* тощо.

6. Загальнонаукові й загальнотехнічні терміни, які номінують загальнонаукові поняття, мають схожу семантику у всіх наукових сферах, уточнення семантики такий термін зазнає під час входження до галузевої терміносистеми, пор.: *культура – плодова культура, група – група рослин, матеріал – садивний матеріал, фаза – фаза росту, елемент – поживний елемент*.

Сукупність основних, похідних, складних, базових, залучених, загальнонаукових і загальнотехнічних термінів становлять основу терміносистеми садівництва, що є одним із можливих

варіантів передачі категорійного апарату цієї галузі. Категорійні поняття садівництва мають усталені форми мовного вираження, що склалися історично. Цей принцип системного термінознавчого підходу й аналізу дозволяє зрозуміти, як терміни з різних терміносистем потрапили до досліджуваної.

Структурні параметри терміносистеми садівництва визначити досить складно через те, що ми не встановили ґрунтового словника з досліджуваної галузі, окрім навчального, і то дотичного [12, с. 3-32], з одного боку, а з іншого, – постійне зростання цих терміноодиниць у ній. Створюючи власний тезаурус садівництва, суб'єктивно можемо вважати, що ця сукупність термінів входить до мезотерміносистеми.

Взаємозв'язок одно-, дво- і багатокомпонентних термінів терміносистеми садівництва є майже типовим, як і в будь-якій термінології. Проте варто зазначити, приблизну рівність поширення однослівних і двокомпонентних термінів, які становлять близько (+-) 85% від загальної кількості, а решту – багатокомпонентні терміноодиниці, з-поміж яких найбільшою групою є трикомпонентні терміни.

Практична робота з термінологією садівництва показала, що системність поняття не завжди корелює з системністю виражальною, оскільки терміни тих галузей науки, які формувалися протягом віків, не можуть мати чіткої структурної системності. Для аналізованої термінології притаманна основна суперечність між системним характером термінології і тривалістю її становлення в історичному розрізі. Терміни садівництва є неоднорідними за своїм складом і походженням, навіть у ядрі терміносистеми можна виокремити різні за походженням терміни. Значний відсоток становлять питомі українські слова, які є основними ядерними, а також сільсько-господарськими, економічними й біологічними базовими, які успішно функціонують у терміносистемі садівництва: *щепка, саджанець, відсадок, збір, урожай, попит, купівля, квітка, вічко, гілка, стебло, корінь* та под.

Наявність запозиченої лексики у термінології є одним із системних критеріїв, оскільки вони мало схильні до розвитку полісемії і не мають різних конотацій. З грецької або латинської мови через до ядра терміносистеми ввійшли такі терміни, як *клон, окулянт, окуліровка, крона*, з інших мов – *палета* (з лат. через фр. чи іт.), *мульча* (англ.). До пізніших запозичень належать інтернаціоналізми латинського походження *регулятор, вегетація, камбій, ксилема, кон'югат, кон'югація, гербіцид, корпорація, сертифікація, спеціалізація, культивування, стра-тифікація, кооперування*. Останні десятиліття різні аспекти садівництва досліджують в Україні, урахувавши міжнародні інноваційні розробки цієї галузі, що зумовило входження до української терміносистеми інтернаціоналізмів, як-от: *фітопатологія, біосинтез, гербологія, вірусологія, ентомологія, помологія, фітометрія, фітогормон* тощо. Цю думку підтверджує О. Стишов, який пише: «що більшою мірою входить та чи інша галузь діяльності у сферу міжнародного співробітництва, то ширші й триваліші зв'язки в цій галузі, то відкритішою є її лексика і термінологія для сприйняття іншомовних інновацій» [13, с. 17]. Внаслідок масштабних змін у сільському господарстві й орієнтації садівництва на передовий європейський досвід у вирощуванні садивного матеріалу, зокрема гормонів, починають використовувати такі терміни, як *ауксин (авксин) (гр.), гіберелін (з лат. через нім.), цитокінін (гр.), жасмонат (лат), брасиностероїд (гр.), індол (лат), сигналінг (англ.)* тощо.

Ці терміни ввійшли до аналізованої терміносистеми в останні десятиліття, проте більшість із них побудовані на основі латинської мови, яка досі залишається досить продуктивною в біології та дотичних до неї галузях.

Терміносистема садівництва не лише запозичує іншомовні слова, але й освоює їх відповідно до словотвірних законів української мови. Наприклад, запозичені основи дістають на українському ґрунті прикметникові суфікси **-ов-, -н-, -ован-** і **-альн-**, входячи до складу терміносполук, напр.: *ауксиновий гомеостаз, ауксинова кислота, жасмонова кислота, жасмонатний сигналінг, гібереліновий сигналінг, цитокінінова паста, палетні сади, мульчований соломом, біосинтезований агент, фітогормональна регуляція*. Нові дії, процеси, стани у садівництві номінують за допомогою іменників, утворених найчастіше з латинської основи й питомого українського суфікса **-нн-**, якому передують дієслівний суфікс **-ува-** (**-юва-**), пор.: *мульчувати – мульчування, інгібувати – інгібування, глікозилювання – тут, варто зазначити, дієслова в українській мові ще немає*. Освоєння цих латинізмів словотвірною системою української мови свідчить про те, що вони ввійшли до терміносистеми і зайняли свої лакуни.

Системний характер має і словотвірна структура терміносистеми садівництва. У будові досліджуваних термінів простежуємо словотвірні тенденції, які властиві для усієї літературної мови. Услід за іншими дослідниками ми розрізняємо «морфологічний, або зовнішній словотвір, який становлять: 1) афіксація; 2) основоукладання, чи композиція; 3) словоскладання, чи юкстапозиція; 4) скорочення, чи аббревіація; і семантичний, або внутрішній, словотвір, що полягає в семантичних змінах лексем» [14, с. 3]. Окрім того, термінології притаманний синтаксичний спосіб утворення складених термінів, або точніше, термінологічних словосполук.

Терміни садівництва утворені різними способами:

- морфологічним: префіксацією (*підщепка, прищепка*), суфіксацією (*садження, саджанець, щеплення, живець, районування*), суфіксально-префіксальним (*розсадник, відсадок, міжряддя*), нульовою суфіксацією (*вар, збір, зріз*), основоукладанням, переважно з суфіксацією (*фітопатологія, плодоношення, плодояжерка, однорічка, дворічка, багатокістянка, зимостійкість, теплолюбність, посухостійкість, кротовинність, вологолюбність, самоокупність*), словоскладанням (*гілка-конкурент, агроном-садівник, бактерія-азотофіксатор, ген-інгібітор, протеїн-репресор, ген-інтегратор*);

- семантичним, коли загальноживане слово або термін з іншої галузі змінює своє основне значення, наприклад: *жировик, вовчок, скелет (основні гілки дерева)* тощо;

- синтаксичним: *коренева система, садивний матеріал, пальметна крона, центральний провідник, навскісна пальмета, конкуренти пагонів* тощо.

Багатокомпонентний термін, чи терміносполука – це відтворювана синтаксично-змістова єдність слів, що виражає одне складне «конкретне поняття предметної галузі», побудована за певною моделлю та сформована з двох або більше лексично значущих одиниць. На думку О. Чумак, терміносполуки виникають унаслідок «послідовного приєднання до вихідного однослівного терміна слів-уточнювачів для конкретизації вихідного поняття і для утворення його видових корелятивів» [15, с. 26]. І якщо до ядра терміносистеми садівництва входять переважно одно- чи двослівні терміни, то дедалі на периферію

кількість багатокomпонентних термінів буде зростати. Терміносполуки здатні якнайточніше передавати зміст наукових понять, конкретизувати та відтворювати їхню родо-видову ієрархію, за твердженням Л. Симоненко, «вони допомагають встановити місце певного предмета в ряду інших однорідних предметів і виділити його з цього ряду вказівкою на індивідуальні особливості» [2, с. 119].

Словотвірна структура терміносистеми садівництва динамічно реагує на зміни в цій галузі і є лінгвальним відтворенням її наукових зв'язків. Тому тут така питома вага власне українських слів та іншомовних утворень, переважно грецького й латинського походження, на периферії відчутне переважання терміносполук.

Висновки. Узагальнивши увесь перелік вимог, ми спробували наблизитися до проблеми системності термінології садівництва, беручи до уваги позамовні й мовні критерії. Тож вона розвивалася у прямій залежності від розбудови науково-поняттєвого апарату цієї галузі. Аналізована терміносистема охоплює: основні, похідні і складні терміни, що сформувалися історично; базові економічні, сільськогосподарські й біологічні терміни, що також входять до ядра цієї терміносистеми; а також залучені з інших галузей знань, загальнонаукові та загальнотехнічні терміни, які зазнають досить відчутної семантичної модифікації.

Системність поняттєва в терміносистемі садівництва не збігається із системністю виражальною, оскільки ця галузь має тривалу історію свого становлення, тож терміни за походженням як автохтонного походження, так і запозичені переважно з грецької та латинської мов. Інтернаціоналізми активно продукують і нині у вищезазначеній системі.

Терміни садівництва утворені різними способами: морфологічним, семантичним та синтаксичним. Варто зазначити, що активізувалося творення термінів осново- і словоскладанням та посилюється використання терміносполук.

Отже, ми вже зазначали, що всі поняття садівництва поєднані одне з одним, тобто становлять нерозривну систему, яку й відтворюють терміни незалежно від походження та особливостей творення.

Література:

1. Костенко Л. М. Лексико-семантична та словотвірна структура української термінології садівництва : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Л. М. Костенко. К., 2005. 22 с.
2. Симоненко Л. О. Формування української біологічної термінології. К.: Наукова думка, 1991. 152 с.
3. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство. Львів, 1994. 216 с.
4. Д'яков А. С. Основи термінотворення: семантичний та соціолінгвістичний аспекти. К, 2000. 218 с.
5. Зарицький М. С. Актуальні проблеми українського термінознавства: підручник. Київ: Політехніка; ТОВ «Фірма «Періодика», 2004. 124 с.
6. Кочан І. М. Українське термінознавство: етап утвердження. Термінологічний вісник. 2019, вип. 5. С. 25–32.
7. Попович Ю. В., Бялик В. Д. Поняття термінології та терміносистеми в сучасній лінгвістиці. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. 2020. Том 31(70). No 2, ч. 2. С. 206–210. URL: https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:PmGVZrSp8rcJ:https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/2_2020/pa
8. Вакал А. П., Литвиненко Ю. І. Садівництво. Суми, 2023. 102 с. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/cdf3d9f1-7435-42b2-9a90-63fee8a8ea3/content>
9. Зрібняк Б. І., Панцирева Г. В. Історія розвитку садівництва, овоочівництва і виноградарства. Методичні вказівки для виконання практичних робіт та організації самостійної роботи студентів денної форми навчання 203 «Садівництво та виноградарство» освітнього ступеня «Магістр». Вінниця: РВВ ВНАУ, 2018. 22 с. URL: <http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/15463.pdf>
10. Єрмоленко С. С. Из проблем дослідження дейктичної полісемії. Studialinguistica. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2016. Вип. 9. С. 142–149.
11. Жайворонок В. В. Термінологія в загально мовному словнику. Термінологія і сучасність. К. 1998. С. 210–212.
12. Прокопчук В. М. Садово-паркове мистецтво. Термінологічний словник для студентів спеціальності 6.090103 «Лісове та садово-паркове господарство». Вінниця, 2013. 34 с. URL: <http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/7407.pdf>
13. Стишов О. А. Українська лексика кінця ХХ століття (на матеріалі мови засобів масової інформації) : монографія. К. : Вид. центр КНЛУ, 2003. 388 с.
14. Клименко Н. Ф. Словотворча структура і семантика складних слів у сучасній українській мові. К. : Наукова думка, 1984. 251 с.
15. Чумак О. Г. Структурно-компонентна організація фінансово-бухгалтерських терміносполучень в українській мові: Дис. ... канд. філол. наук.: 10.02.01 / Київ. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 1998. 189 с.

Kravchenko T. Parameters of the horticulture terminology system in the modern Ukrainian language

Summary. The research proposes a systematic analysis of horticultural terminology, where each term, as a result of a consistent ordering, should take a clear place among the interconnected ones. The problem of extralinguistic and linguistic parameters that influence the formation of a flexible lexical system of the studied continuum is raised. The history of the field, its logical and conceptual apparatus, external influences, scientific achievements of the parent and related fields influence not only the field, but also its linguistic expression. Applying the terminology approach, it was found that the horticulture terminology system combines the following terminological units: basic (proper), derivative (species), complex, basic (economic, agricultural, biological), attracted from related sciences, as well as general scientific and general technical terms. This made it possible to recreate a hierarchical model of the terms of the analyzed industry. Taking into account our own thesaurus of horticulture, we concluded that this set of terms, which are mostly one- or two-component, is a mesoterm system.

It was found that even in the core, horticultural terms are of different origins, as a significant percentage are specific Ukrainian words, as well as loanwords from Greek and Latin, both ancient and modern. The significant increase in foreign language terms is due to the industry's orientation in technological processes to the best European practices and the tradition of biological and related terminology systems to use internationalisms of Latin origin to denote new concepts. Borrowed horticultural terms are mastered in accordance with the word-formation laws of the Ukrainian language.

The analyzed terminosystem combines terms of different structure, including those formed by affixation, stemming, word formation, abbreviation, as well as semantic and syntactic methods. The word-formation structure of this terminology system quickly responds to changes in the logical and conceptual apparatus of the industry and is its mirror image. Therefore, all the concepts of horticulture are interconnected, i.e., they are a system that is transmitted by terms regardless of their origin and specificity of creation.

Key words: definition, system, terminology, concept, criterion, logical and conceptual apparatus.